

ΚΓ΄ Μελέτη Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου: Ο Χριστός δίδαξε με την ζωή του την υπακοή των παιδιών προς τους γονείς (Ηλιάδης Σάββας, Δάσκαλος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Ιανουαρίου 9, 2020

Τώρα, που τελείωσαν οι διακοπές και ξαναρχίζουν τα σχολεία και μαζί ο αγώνας των παιδιών στο έργο της μαθητείας και της υπακοής στους γονείς και στους δασκάλους, δημοσιεύουμε, με αγάπη και αγωνία, ένα μικρό πόνημα, ώστε να στηριχτούν από τον φωτισμένο λόγο του αγίου. Ένα απόσπασμα διδακτικό και ψυχωφελές, από την **ΚΓ΄ Μελέτη του βιβλίου «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ», του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου.**

Σκέψου, αδελφέ, ότι ο Δεσπότης των απάντων, στον οποίο υπακούουν όλα τα όντα, **αυτός τήρησε αυστηρή και μάλιστα υπερβολική υπακοή στους γονείς του, για τρεις λόγους. α) Για τα πρόσωπα** στα οποία την έκανε, **β) για την διάρκεια του χρόνου,** που την έκανε και **γ) για την ποιότητά της.**

1. Πρώτα λοιπόν, κράτησε με υπερβολή την υπακοή ο Κύριος στα πρόσωπα, στα οποία την έκανε, διότι θα ήταν αρκετό και μόνο, αν έκανε υπακοή στην αγιότατη μητέρα του, καθώς αυτή ήταν η κατά φύση μητέρα του, η οποία τον συνέλαβε με το άχραντο αίμα της και τον κράτησε εννιά μήνες στην κοιλιά της και τον έθρεψε με το γάλα της. Γι' αυτό είχε χρέος απαραίτητο να κάνει υπακοή σ' αυτήν, καθότι είναι γνήσιος και αληθινός γιος της και μάλιστα ο νομοθέτης της Ε' εντολής του Δεκαλόγου, που λέει: *«τίμα την μητέρα σου, ίνα εὖ σοι γένηται»* (Εξόδ. 20, 12) και του : *«υἱέ, μὴ ἀπόση θεσμούς μητρὸς σου»* (Παρ. 1, 8) και του : *«ὁ εἰσακούων Κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ»* (Σειράχ 3, 6).

Τώρα, το ότι κρατούσε αμείωτη την υπακοή ο Κύριος ακόμη και στον δίκαιο Ιωσήφ, αυτό δεν ήταν υποχρεωμένος να το κάνει απαραίτητα, αφού ούτε ο Ιωσήφ ήταν και κατά φύση αληθινός πατέρας του ούτε ο Κύριος ήταν γνήσιος και κατά φύση γιος του, αλλά και η πατρότητα εκείνου και η υιότητα αυτού ήταν προσχηματική και δεν ήταν αληθινή. Ήταν νομιζόμενη και λεγόμενη και όχι γεγονός και πραγματική. Παρ' όλα αυτά, ο Κύριος, αφού επέδειξε υπερβολική και ωφέλιμη υπακοή, έκανε αδιάκριτη υπακοή και στους δύο, και στην αληθινή μητέρα του και στον νομιζόμενο πατέρα του, σαν να ήταν αληθινός του πατέρας. Ακριβώς γι' αυτό είπε ο Ευαγγελιστής Λουκάς: *«καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς»* (Λουκ. 2, 51).

2. Δεύτερον δε, παρέμεινε υπερβολικά **μεγάλη η υπακοή του Κυρίου ως προς την διάρκεια του χρόνου**. Επειδή, σύμφωνα με τον 42ο (ή 38ο) κανόνα της εν Καρθαγένη αγίας Συνόδου ή καλύτερα να πούμε σύμφωνα με τους φυσικούς μαζί και τους βασιλικούς νόμους, τα παιδιά πρέπει να υποτάσσονται στους γονείς τους και να είναι υπό την φροντίδα και ευθύνη αυτών, μέχρι να έλθουν σε ηλικία ώστε να μπορούν να αντιλαμβάνονται και να δέχονται τον λόγο, που οδηγεί στην φρονιμάδα και στην διάκριση του καλού από το κακό, δηλαδή, μέχρι να γίνουν δεκαπέντε χρονών ή το πολύ πολύ μέχρι είκοσι χρονών, κατά το 32ο κεφάλαιο των Αριθμών και πιο απλά, ανάλογα με την ευστροφία ή την δυσκινησία του μυαλού που έχει καθένας. Ύστερα από αυτά τα χρονικά όρια τελειώνει η ευθύνη των γονέων και η υποχρέωση της υπακοής των παιδιών σ' αυτούς και καθίστανται αυτεξούσια και ελεύθερα.

Ο Κύριος όμως δεν αναπαύτηκε να κάνει μόνο τόσο χρόνο υπακοή στους γονείς του, αλλά στον μεν θεωρούμενο πατέρα του, δηλαδή στον μνήστορα Ιωσήφ, ήταν υποταγμένος όσο χρόνο ήταν εν ζωή, στην δε αληθινή μητέρα του σχεδόν διπλασίασε τον αριθμό των χρόνων που κάνουν οι άλλοι υπακοή στους γονείς τους και **έμεινε υπακούοντας σ' αυτήν τριάντα ολόκληρα χρόνια**. Γι' αυτόν τον λόγο ο θείος φωστήρας, **Γρηγόριος ο Νύσσης**, ερμηνεύοντας εκείνον το λόγο που είπε ο Κύριος στην μητέρα του μετά την βάπτισή του, στον γάμο της Κανά: «*τί έμοι και σοί, γύναι; οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου*» (Ιω.2,4), λέει ότι ο Κύριος σαν να παραπονέθηκε με αυτό προς την μητέρα του. Πως δεν της έφτασαν τα τόσα χρόνια που της έκανε υπακοή, αλλά ζητούσε να συνεχίσει ακόμη να την υπακούει και τότε και να κάνει ό,τι του λέει. «*οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου;*», δηλαδή, δεν ήρθε η ώρα να γίνω κι εγώ ελεύθερος και υπεύθυνος του εαυτού μου; Παρ' όλα αυτά και τότε την υπάκουσε και έκανε εκείνο που του ζήτησε, δηλαδή, μετέβαλε το νερό σε κρασί.

3. Τρίτον, η υπακοή του Κυρίου στάθηκε σε **υπερβολικά υψηλό επίπεδο**. Διότι, από τα παλιά χρόνια ακόμη, όσοι γιοι έδειξαν υπακοή στους γονείς τους και όσοι υποτακτικοί υποτάχτηκαν στους πνευματικούς τους πατέρες και στους γέροντές τους, όλοι, όλοι, χωρίς καμία εξαίρεση, επειδή ήταν απόγονοι του παλαιού Αδάμ και επειδή ήταν δηλητηριασμένοι από την παρακοή του και από την ιδιορρυθμία του θελήματός τους, με πολλή ή λίγη βία, έκοψαν αυτό το θέλημα και έμειναν στην υπακοή. Ο Κύριος όμως, επειδή είχε πάντοτε υποταγμένο το ανθρώπινο θέλημά του στο θέλημα της θεότητας, κατά συνέπεια δεν είχε ανάγκη να εκβιάσει τίποτε, για να κόψει το θέλημά του. Έτσι υποτάσσονταν και **υπάκουε τους γονείς του με όλη την προθυμία του, με όλη του την θέληση, με όλη του την χαρά, με όλη του την αγάπη, με όλη την ταπείνωση, χωρίς κανέναν γογγυσμό, χωρίς κανέναν αντίλογο είτε εσωτερικό είτε εξωτερικό, είτε λόγου είτε λογισμού**. Και έκανε υπακοή με μεγάλη ετοιμότητα, όχι μόνο σε ελαφρές εργασίες αλλά και σε βαριές και κοπιαστικές. Όχι μόνο σε έργα όπου φαινόταν η τιμή και η δόξα του, αλλά ακόμη και στα πλέον ευτελή και τιποτένια.

Ω, της ανεκφράστου συγκαταβάσεως! Εκείνος που καλεί με τη φωνή του τα σύννεφα και αμέσως με τρόπο κάνουν υπακοή και ρίχνουν ραγδαία την βροχή, όπως λέει στον Ιώβ: «καλέσεις δὲ νέφος φωνῆ, καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρου ὑπακούσεται σου;». (Ιώβ 38, 34), αυτόν τον καλούσε ο Ιωσήφ, να του φέρει νερό να πει και αμέσως υπάκουε. Εκείνος που στέλνει τους κεραυνούς και αμέσως πηγαίνουν και τον ρωτούν, τι διατάζεις; «ἀποστελεῖς δὲ κεραυνούς καὶ πορεύσονται; ἔροῦσι δέ σοι· τί ἐστι;» (Ιώβ 38, 35), αυτόν τον έστειλε η μητέρα του να φέρει ξύλα ή φωτιά και αμέσως πήγαινε, αφού πρώτα την ρωτούσε: «Τι θέλεις, μητέρα; Να, εδώ είμαι. Στείλε εμένα». Εκείνος που, κατά τον Παύλο, ονομάζει εκείνα τα οποία δεν έλαβαν ακόμη ύπαρξη, σαν υπάρχουν ήδη στην πραγματικότητα (Ρωμ. 4, 17) και εκείνος που όσα σκέφτεται, γίνονται αμέσως και όσα θέλει να έρθουν, έρχονται και στέκονται αμέσως μπροστά του και του λένε, κατά την σοφή Ιουδήθ, ιδού ήρθαμε παρόντες: «διενοήθης, καὶ ἐγενήθησαν ἃ ἐνενοήθης, καὶ παρέστησαν ἃ ἐβουλεύσω καὶ εἶπαν· ἰδοὺ πάρεσμεν» (9, 5), αυτός ήταν έτοιμος να εκτελέσει αμέσως όλα τα νεύματα και όλα τα θελήματα των γονέων του. Τέλος, εν συντομία, εκείνος που με τον λόγο του είπε και έγιναν όλα τα κτίσματα: «αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν» (Ψαλμ. 148, 5) και εκείνος, την προσταγή του οποίου δεν μπορεί να παραβεί κανένα κτίσμα: «πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελύσεται» (αυτόθ. 6), αυτός υπάκουσε σε όλα τα λόγια του πατέρα του και της μητέρας του και έπαιρνε εντολές από αυτούς και φωτιά να ανάβει και το σπίτι να σκουπίζει και τραπέζι να στρώνει και τα πιάτα να πλένει και κάθε άλλη ευτελή εργασία να φέρει σε πέρας.

Τι λες εσύ τώρα, που τα διαβάζεις όλα αυτά; Αν ο βασιλιάς των Αγγέλων έκανε υπακοή στους γονείς του, δηλαδή, στη λάσπη και στον πηλό, τον οποίο αυτός ο ίδιος έπλασε με τα χέρια του, πού έμεινες πια εσύ; Εσύ, που είσαι πιο τιποτένιος από το τίποτε, αφού είσαι αμαρτωλός; **Πόση υπακοή πρέπει να δείχνεις στους κατά σάρκα γονείς σου; Πόση τιμή πρέπει να τους προσφέρεις; Πόση αγάπη να τους έχεις; Και πόση ευχαριστία να τους αποδίδεις; Επειδή κάθε παιδί οφείλει να δίνει τα τέσσερα αυτά πράγματα στους γονείς του και να παίρνει πάλι και από αυτούς άλλα τέσσερα· ανατροφή, βοήθεια, παιδεία και καλό παράδειγμα.** Περισσότερο δε και εξαιρέτως τα παιδιά πρέπει να έχουν μεγάλη υπομονή στα ελαττώματα και στα γηρατειά των γονιών τους, καθώς είναι γραμμένο: «τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γῆρᾳ πατρός σου, κἂν ἀπολείπη σύνεσιν, συγγνώμην ἔχε καὶ μὴ ἀτιμάσης αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύϊ σου». (Σειραχ, 3, 12).

Τι νομίζεις τώρα, αγαπητέ; Πως πρόκειται να έχεις καμιά σωματική ή ψυχική προκοπή, αν δεν κάνεις υπακοή στους γονείς σου; Βγάλε το αυτό από το μυαλό σου· «υἱὸς γὰρ φησιν ἀνήκοος, ἐν ἀπωλείᾳ» (Παρ. 13, 1). Αν εσύ καταφρονείς τον πατέρα σου, είσαι βλάσφημος. Αν παροργίζεις και λυπείς την μητέρα σου, είσαι καταραμένος από τον Κύριο· «ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα, καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ Κυρίου ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ». (Σειράχ, 3, 16).

Αν τιμάς τον πατέρα σου, θα τιμηθείς από τα παιδιά σου και αν λάβεις την ευλογία του πατέρα σου, θα στεριώσουν τα θεμέλια του σπιτιού σου (της οικογένειάς σου). «ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέκνων» (αυτόθ. 5), «εὐλογία γὰρ πατρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων, κατάρα δὲ μητρὸς ἐκριζοῖ θεμέλια». (αυτόθ. 9). Και για να μιλήσω με συντομία, **έχεις χρέος να υπακούς στους γονείς σου σε όλα. Τότε μόνο να μην τους υπακούσεις, αλλά να προτιμήσεις την αγάπη του Θεού, όταν σε προστάξουν να κάνεις κανένα κακό και να παραβείς εντολή του Θεού ή αν σε εμποδίσουν να ακολουθήσεις την καλύτερη ζωή, αυτήν που θα μπορέσεις να ευαρεστήσεις περισσότερο του Θεού, όπως, για παράδειγμα, είναι η καλογερική ζωή,** για την οποία γράφει εκτενέστερα ο άγιος Χρυσόστομος. Και ο ίδιος ο Χριστός το υπαινίχθηκε λίγο, όταν ευρισκόμενος στο ιερό, είπε στους γονείς του, που τον αναζητούσαν: «τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;» (Λουκ. 2, 49). Πλην όμως, όταν οι γονείς εμποδίζουν τα παιδιά τους, αυτά πρέπει να προσπαθούν όσο μπορούν, να τους πείσουν και να αναχωρήσουν με την ευλογία τους.

(Νεοελληνική απόδοση - Επιμέλεια: Σάββας Ηλιάδης, Δάσκαλος, Κιλκίς, 7-1-2020)

(Πηγή: aktines.blogspot.com)